

Kerstgebruiken

Met kerst komen elk jaar, onder andere, de volgende tradities terug:

Kerstboom

De kerstboom is een spar en geen den-
nenboom. Deze boom is een vruchtbaar-
heidssymbool en is eigenlijk een Germaans
(heidens) gebruik. In de 16e eeuw verklaarde
Luther de kerstboom tot het symbool van de
geboorte van Christus. De boom was eerst
alleen terug te vinden in de kerk, maar vanaf
de 19e eeuw haalde men de boom alsnog
het huis in.

Volgens Luther staat de kerstboom voor de
boom uit het paradijs, de kerstballen staan
voor de vruchten waarvan Adam en Eva aten
en de piek staat voor de ster die de Wijzen
de weg wees.

Kerstballen

De traditie van het ophangen van 'kerst'bal-
len gaat een eindje terug in de geschiedenis:
De oorsprong lijkt te liggen in de Heksenbal-
len die erg populair waren in de 18e eeuw
in Engeland. Heksen hadden immers geen
spiegelbeeld en werden via de heksenbal-
len verraden. Al meer dan 300 jaar worden
glazen ballen voor de ramen gehangen om
vervloeking, boze geesten en ongeluk
af te weren. Het doel van het ophangen
van deze ballen is een voorbijgaande boze
geest, die een mogelijk gevaar vormt voor de
harmonie in huis, af te leiden. De geest raakt
dan gehypnotiseerd door de schittering van
de bal. Als de geest de bal aanraakt wordt hij
geabsorbeerd en raakt gevangen in de bal.

Kerstman

In Nederland is het Sinterklaasfeest al heel
lang hét geschenkenfeest. Toch haalt de
Kerstman Sinterklaas langzaam in. De Kerst-
man is een afstamming van Sinterklaas.
Emigranten die naar Amerika verhuisden
namen het oude gebruik mee overzee.
Sinterklaas werd Santa Claus en hij werd
ontdaan van zijn religieuze symboliek.

Kerststal

De kerststal is een idee van Franciscus van
Assisi die in 1223 op het idee kwam een
levende kerststal in het dorp Greccio (Italië)
op te zetten. In het evangelie van Lucas staat
namelijk dat Jezus in een kribbe gelegd
werd, omdat er geen plaats meer was in de
herberg. Een kribbe is terug te vinden in een
stal, vandaar de kerststal.

Kerstster

Ook de kerstster is, als een van de weinige
kerstsymbolen, rechtstreeks terug te voeren
op het kerstverhaal, zoals dat in het evange-
lie van Matteüs wordt beschreven. De Ster
van Bethlehem gaf de plaats aan waar de
Koning van de Joden geboren zou zijn.

Kerstmuziek

Met kerst wordt er vaak speciale kerstmuziek uitgebracht. Deze kerstmuziek is vaak een mengeling van liederen vanuit de christelijke traditie en liederen vanuit een kerstgevoel dat teruggaat naar sneeuw, de Kerstman en de arrenslee.

Bekende kerstliedjes zijn: 'Ere zij God', 'Stille nacht, heilige nacht', 'Gloria in excelsis Deo', 'De herdertjes lagen bij nachte', 'Er is een kindeke geboren op aard', 'Nu zijt welkome'.

Kerstallentoonstelling

Van 1 december 2008 tot en met 2 februari 2009 organiseren Rijckheydt en het Thermenmuseum een kerstallentoonstelling. Tientallen kerststallen uit de gehele wereld zijn gratis te bezichtigen. Kijk voor meer informatie op www.rijckheydt.nl.

MEER INFORMATIE

Het Stadsarchief Heerlen, sinds 1924 gemeentearchief van Heerlen, is met ingang van april 2006 Rijckheydt geworden. Zij is het gemeentearchief voor Brunssum, Heerlen, Nuth, Simpelveld, Voerendaal en Gulpen-Wittern. De studiezaal van Rijckheydt is geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur en op zaterdag van 12.00 tot 16.00 uur. In de maanden juli en augustus zijn wij op zaterdag gesloten. Kijkt u eens op www.rijckheydt.nl voor meer informatie.

Rijckheydt
centrum voor
regionale geschiedenis